

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Г. Рак

*Львівський національний університет імені Івана Франка
79008 м. Львів, пр.Свободи, 18
E-mail:gallina.rak@gmail.com*

Розглянуто питання походження та еволюції поняття «фінансові ресурси» у контексті розвитку системи фінансово-економічних відносин. Розглянуто основні підходи до трактування сутності та ознак фінансових ресурсів, зокрема, об'єктів, суб'єктів, форм, джерел та цілей їхнього формування. На основі узагальнення результатів теоретичних досліджень запропоновано визначення терміну «фінансові ресурси бюджетних установ».

Ключові слова: фінансові ресурси, грошові кошти, фонди, грошовий потік, бюджетна установа.

Вступ. Визначальна роль у досягненні цілей соціально-економічного розвитку належить сучасній державі як суб'єкту економічних відносин. В умовах трансформації, модернізації усієї системи господарювання, виникає потреба виділити категорію, яка, з одного боку, максимально узагальнено і комплексно характеризує сутність, складові та результати суспільного розвитку, а з іншого – має конкретну, вартісну форму, відображену в інформації бухгалтерського обліку, придатну для цілей управління як на рівні окремого суб'єкта господарювання (бюджетної установи, далі – БУ, прим. авт.), так і держави загалом. Спираючись на фундаментальні праці дослідників-економістів, вважаємо, що таку роль може бути відведено категорії «фінансові ресурси», у якій органічно сполучаються протилежні властивості, що вказує на складну, багатоаспектну природу явищ, проявом яких і є фінансові ресурси.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці виникнення і формування фінансових ресурсів у трансформаційній економіці, та, зокрема, фінансових ресурсів бюджетної сфери, присвячено численні праці вчених-економістів: О. Бандурки, В. Белоліпецкого, Р. Болдирєва, О. Василика, В. Глуценка, О. Єрмошкіної, І. Зятковського, В. Іваненко, Л.Лахтіонові, Л. Меренкової, С. Мочерного, В. Опаріна, К. Павлюка, Т. Писаренко, Р. Смоленюка, П. Стецюка, В. Федосова, С. Хачатуряна, О. Хотомлянського, С. Юрія та багатьох інших [3-8; 10; 12-15; 17-23; 25-26].

Аналіз публікацій вказує на те, що на теоретико-методологічному рівні існують суттєві розбіжності у поглядах на сутність та процеси, пов'язані із формуванням та структурою фінансових ресурсів. Саме це визначає потребу й актуальність дослідження поняття «фінансові ресурси» у контексті діяльності бюджетних установ, включаючи особливості їхнього виникнення та формування в умовах трансформації економіки України.

Завдання дослідження. Метою нашого дослідження є з'ясування, на базі критичного перегляду підходів і дефініцій щодо терміну «фінансові ресурси бюджетних установ», сутнісних характеристик явища на теоретичному рівні, а також встановлення специфічних особливостей процесу їхнього кругообігу.

Результати дослідження. Етимологія поняття «ресурси» вказує на його іншомовне походження. Слово «*ressource*» французькою означає «засіб», «основа» (у розумінні «джерело»), «ресурси», і, у свою чергу походить від старофранцузького «*resourdre*», що відповідає латинському «*resurgere*» – «підніматися», «виникати», «бути основою (джерелом)» [5, с. 65]. З іншого боку, використання термінів «фінанси, фінансовий» у сучасному розумінні вперше відмічено у працях Ж.-Б. Сея, й також має французьке походження: «фінанси» – «*finances*», від «*finer*» – «сплачувати», у свою чергу походить від латинського «*finantia*» «завершення (справи, угоди)», «наказ про сплату» [27].

У сучасній економічній літературі ресурси поділяють на природні та суспільні (соціальні), відновні та невідновні, обмежені та необмежені, матеріальні та нематеріальні, виробничі та невиробничі, власні та запозичені тощо [9]. До якої групи можна віднести фінансові ресурси? Це визначається самою природою фінансів, як відносин щодо акумуляції, розподілу, перерозподілу та використання ВВП у вартісній формі. Отже, характерні ознаки фінансових ресурсів – суспільна (штучна) природа, відновність, обмеженість, нематеріальність, універсальність.

Суспільна природа визначає сутність фінансових ресурсів, як складової товарно-грошових відносин у економіці. Діяльність економічних суб'єктів, після еволюційної фази натуральної економіки, безпосередньо пов'язані із формуванням і використанням специфічної форми вартості, грошової, рух якої, у свою чергу відображає поняття «грошові потоки», а фондова (акумуляована, концентрована) форма і утворює, власне, фінансові ресурси економіки.

Відновність, як властивість фінансових ресурсів (далі – *ФР*, прим.авт.), також має специфічну природу. У первісній, металічній формі *ФР* були безпосередньо пов'язані із «носієм вартості», золотом, сріблом, міддю, а отже, втрата металу-носія (монет, зливків тощо) означала скорочення, зменшення *ФР*, тобто, їхню невідновність. Проте, у процесі розвитку фінансових відносин *ФР* набули властивостей сучасних, суто кредитних грошей, ніяким чином не пов'язаних із матеріальними носіями та їхньою вартістю. Процес грошово-кредитної емісії, що супроводжується інфляційними явищами, робить фінансові ресурси, водночас, відновними, але обмеженими нематеріальними ресурсами.

Універсальність також є частиною природи *ФР*, відображаючи їхнє призначення – забезпечувати можливість розширеного відтворення на основі взаємодії усіх без виключення економічних суб'єктів. З цих позицій, характеристики *ФР* потребують уточнення, оскільки у процесі взаємодії різних суб'єктів *ФР* демонструють відмінні властивості. Іншими словами, *ФР* домогосподарств, сектора державного управління, корпоративного чи фінансового секторів суттєво відрізняються за ознаками походження (джерел), призначення (цілей), використання (управління) тощо, що визначається специфікою функціонування відповідних суб'єктів господарювання.

У сучасних економічних науці й практиці існує багато підходів і трактувань терміну «фінансові ресурси». Виходячи зі зазначених концептуальних передумов, проведемо загальний огляд і систематизацію теоретичних підходів до розуміння сутності та складових *ФР*.

Перший, найбільш традиційний, підхід розглядає ФР як «грошові кошти», «грошові засоби», або «сукупність грошових коштів». Зокрема, економічний енциклопедичний словник називає ФР «сукупність грошових коштів, створених економічними суб'єктами у процесі формування, обміну, розподілу (в т. ч. перерозподілу) і ВВП» [9; 10]. Варто звернути увагу, що таке визначення ФР відноситься до «макроекономічного» трактування ФР, саме як: «грошові накопичення і доходи, які створюються в процесі розподілу та перерозподілу ВВП і зосереджуються у ... фондах для забезпечення безперервного розширеного відтворення і задоволення інших суспільних потреб» [19, с. 88].

З іншого боку, ФР як сукупність грошових коштів часто визначаються із позицій мікроекономіки, зокрема як: «грошові кошти, наявні у розпорядженні підприємства і призначені для здійснення поточних витрат і витрат на розширене відтворення, виконання фінансових зобов'язань... і економічне стимулювання»; «грошові кошти, що знаходяться у розпорядженні підприємства, є фінансовими ресурсами»; «частина грошових коштів у формі доходів і зовнішніх надходжень, призначених для ведення господарських операцій і здійснення витрат по забезпеченню розширеного виробництва» [13, с. 183; 3, с.105; 4, с.53].

З точки зору проблематики нашого дослідження, більш вдалим є друге трактування, в той час як перше можна віднести до наукового напрямку, що вивчає бюджетну систему загалом. Центральне місце у всіх визначеннях посідає поняття «грошові кошти (засоби)». Стандарти бухгалтерського обліку вказують, що грошовими коштами є «готівка, грошові кошти на рахунках... і депозити до запитання... еквівалентами грошових коштів є короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції (тобто, «засоби», *прим.авт.*)» [2]. Отже, можна вважати поняття «грошові кошти» і «грошові засоби» еквівалентними за змістом.

Чи завжди ФР існують виключно у формі грошових коштів? О. Василик притримується саме цієї позиції, в той час як В. Опарін вважає, що ФР існують як у грошовій, так і в матеріальній формах, де остання виникає у вигляді «сукупності коштів, що спрямовуються на формування активів» [6, с.84; 17, с.79]. На нашу думку трактування професора Опаріна охоплює ширше коло властивостей ФР, зокрема, їхню універсальність. Авторське бачення цієї особливості наведемо згодом, у визначенні ФР стосовно бюджетних установ.

Інший підхід до розуміння сутності ФР пропонує так зване «кумулятивне», «фондове» тлумачення ФР, яке загалом можна звести до дещо розширеного формулювання попередньої концепції: «ФР – це сукупність грошових коштів у формі фондів». Етимологія слова «фонд» відноситься до германо- або франкомовних запозичень «*fonds*» (нім., фр.) походить від латинського «*fundus*» – «дно, підґрунтя, основа» [5].

Найбільш ортодоксальну позицію щодо фондової природи ФР займає О. Василик, який вважає, що «не усі кошти можуть бути ФР, а лише ті, які об'єднані у фонди» [6, с.75]. Схожі визначення зустрічаються у інших джерелах, наприклад, коли ФР визначають як: «кошти, які акумулюються з внутрішніх і зовнішніх джерел в грошові фонди, з метою забезпечення процесу розширеного відтворення, шляхом трансформації їх в інші види ресурсів, а також з метою досягнення фінансових результатів» або ж «сукупність фондів грошових коштів, доходів, відрахувань або надходжень, що перебувають у розпорядженні підприємств» тощо. [26, с. 51; 12, с. 25].

Навряд чи можна вважати цю точкою зору достатньо обґрунтованою, з огляду на таке: 1) якщо вважати природу ФР «суто фондовою», доведеться визнати

нормативний, а не об'єктивний характер їхнього існування; 2) формування певних видів фондів (ресурсів) визначається наявністю активів, а не навпаки [22, с.134].

Крім того, на наш розсуд, фондова концепція: 1) виключає із обігу усі грошові потоки, що існують поза межами фондів (наприклад, трансферти чи фінансові операції «тіньової» економіки); 2) не враховує рух коштів всередині самих фондів (перерозподіл коштів зі зміною цільового призначення); 3) не враховує існування такої категорії як «нерозподілені видатки» – грошові кошти, що знаходяться у розпорядженні суб'єкта, тобто вже є частиною його ФР, але не вважаються частиною якогось «фонду» (відсутня ознака цільового призначення).

Більш зваженою є позиція тих економістів, які поширюють поняття «ФР» й на інші, крім фондів, складові процесу руху та акумуляції коштів. Наприклад, у роботі С. Хачатуряна ФР визначено як «частину коштів підприємства у фондовій і нефондовій формах, яка формується в результаті розподілу виробленого продукту, залучається до діяльності підприємства і спрямовується на забезпечення розширеного відтворення [25, с.81]. Схожі визначення наводять й деякі інші дослідники: «грошові кошти у формі грошових фондів та у нефондовій формі (використання грошових коштів для виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом і позабюджетними фондами, банками, страховими компаніями тощо); «створення й використання ФР може здійснюватись у двох формах: фондовій і не фондовій, тобто цільових фондів (оплати праці, розвитку, резервний) і поточних фінансових зобов'язань – у нефондовій формі» та інші [14, с.123; 10, с.72].

До розширеного трактування ФР приєднується підхід Філімоненкова О. С., який пов'язує їх із фінансовою складовою капіталу – активами і пасивами, вважаючи, що ФР – це: «власний, позичений і залучений грошовий капітал, який ...використовується для формування...активів і здійснення виробничо-фінансової діяльності» [24, с.13].

Водночас, існує протилежна наукова позиція, коли капітал визначається як: «сукупність капіталізованих ФР, що використовуються...у економічному процесі відтворення вартості як джерело фінансування господарської діяльності» [7, с. 67]. З точки зору взаємозв'язку між ФР і капіталом (активами, пасивами) ми підтримуємо останню точку зору, оскільки ФР ніколи не переходить у форму активів (пасивів) повністю. Певна частина грошових коштів як бюджетних установ, так і підприємств, організацій будь-якої форми власності, обов'язково спрямовується на виконання поточних зобов'язань.

Отже, більш точне бачення структурних особливостей ФР дає розширена концепція, яка відображає рух грошових коштів у фондовій та нефондовій формах (із частковою капіталізацією). Проте, неможливо залишити поза увагою властивості економічного явища, що виникають у процесі формування ФР. Дослідники враховують цю особливість, розкриваючи ФР як джерело грошових коштів. «Фінансові ресурси – це усі грошові кошти, які є сукупністю власних, позичених та залучених грошових доходів та надходжень» [8, с.25].

Ми не вважаємо, що можна ставити знак рівності між поняттями «ФР» та «джерело доходів (надходжень)». ФР, справді, можуть виступати джерелом доходів – але виключно у тому випадку, коли грошові кошти передаються із одного фонду до іншого, як це має місце, наприклад, при централізованому розподілі бюджетних коштів між розпорядниками, бюджетними установами. Саме у цьому разі ФР вищестоящого фонду (бюджету) є «джерелом надходжень» для нижчестоящих фондів (бюджетів, кошторисів), у той час як децентралізовані (власні, позабюджетні)

надходження установ формуються за рахунок ФР інших суб'єктів, зокрема, плати за надані послуги.

Інші автори конкретизують таку ознаку ФР, як суб'єкт (власник, розпорядник, вказуючи, що «фінансові ресурси формуються в руках держави, підприємств усіх форм власності, установ, організацій, окремих громадян» [20, с.21]. Саме цей момент звертає увагу на важливу для нашого дослідження ознаку ФР як «суб'єктність». Справді, конкретизація будь-яких кількісних (а частково й якісних) характеристик ФР без вказування суб'єкта, який виступає їхнім розпорядником є неможливою. Перехід від абстрактних до конкретних властивостей вимагає уточнення дефініції ФР бюджетних установ.

Бюджетна установа, у відповідності до п. 12 ст. 2 Бюджетного кодексу України – це: «орган, установа чи організація, визначена Конституцією України, а також установа чи організація, створена у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування, яка повністю утримується за рахунок державного чи місцевих бюджетів... і є неприбутковою» [1]. Іншими словами, БУ делеговано органами влади певні повноваження щодо здійснення управлінських, соціальних, технічних або інших функцій суспільного призначення на некомерційних засадах. При цьому виконання цих функцій фінансується із державного (місцевого) бюджету, або із позабюджетних фондів на кошторисних засадах.

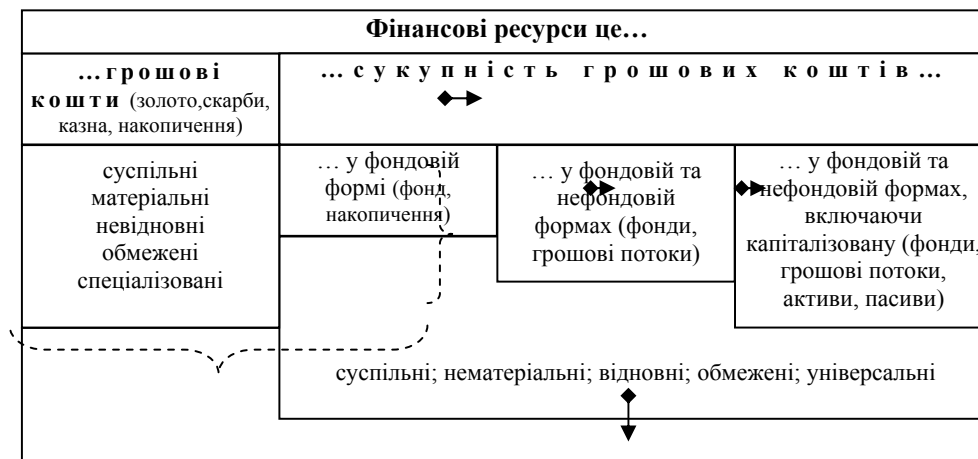

Рис. 1. Структурно-логічна схема термінологічної еволюції «фінансових ресурсів» (розроблено автором)

Таким чином, характерними ознаками ФР бюджетних установ є:

- 1) форма власності – усі ФР належать державі (органу місцевого самоврядування);
- 2) джерела – усі ФР установи отримують із централізованого (бюджет) або децентралізованих (власні надходження) джерел; при цьому існують принципові обмеження – Бюджетний кодекс прямо забороняє одночасне фінансування БУ із різних бюджетів, перелік власних надходжень жорстко регламентований, установам не дозволено брати позички;

3) порядок фінансування – кошторисне фінансування передбачає встановлення планових показників ФР на відповідний бюджетний період (рік); частково, у межах бюджетних програм, окремі показники затверджуються на 3-5 років; усі ФР, як отримані (централізовано), так і «власні» (децентралізовані) мають цільовий характер, зміна якого потребує санкції вищестоящего органу (розпорядника).

4) фінансові результати – неприбутковий характер діяльності, з одного боку, гарантує отримання ФР із бюджету, але з іншого обмежує можливості БУ щодо формування резервів, «заощаджень», оскільки усі невикористані кошти (залишки) у кінці року повертаються до відповідного бюджету (крім «власних» коштів, які переходять на наступний рік).

Рис. 2. Структурно-логічна схема концепта «фінансові ресурси бюджетної установи»

Враховуючи усі особливості, під терміном «фінансові ресурси бюджетної установи» розуміємо сукупність грошових коштів, акумульованих нею у фондів та нефондовій формах, і призначених для використання у відповідності до встановлених державою (органом МС) цілей діяльності.

При цьому зміст дефініції, залежно від конкретних складових такого комплексного явища як ФР, може уточнюватися. Наприклад, коли йдеться про «власні ФР установи», уточнення стосується ознаки «джерело»: «...грошових коштів, акумульованих із децентралізованих джерел...»; або, стосовно фінансового стану:

«...грошових коштів, акумульованих нею у фондовій та нефондовій формах на певний момент часу (на певну дату)...», що, зокрема, є доцільним при проведенні аналізу балансу бюджетної установи тощо.

Узагальнення підходів, запропонованих вченими-економістами до тлумачення «ФР» дозволяє побудувати структурно-логічні схеми, що відображають еволюційний характер зміни змісту поняття, а також особливості його застосування у бюджетних установах (рис. 1, 2).

У ході розвитку фінансово-економічних відносин, ФР еволюціонували від найбільш простих, статичних (грошові накопичення) до більш складних та динамічних категорій (фонди грошових коштів, грошові потоки (платежі), активи, пасиви), які, на сьогодні й формують ФР (рис. 1.). Відповідно, ФР формуються економічними суб'єктами (зокрема, бюджетними установами) за рахунок централізованих та/або децентралізованих джерел і призначаються для досягнення суспільних цілей, а їхня динаміка, зміна у просторі та часі, пов'язана із характером руху потоків грошових коштів (рис. 1, 2).

Висновки. Отже, сучасною економічною теорією поки не сформовано єдиної, загальновизнаної дефініції, яка б комплексно відображала усі аспекти складної сутності фінансових ресурсів. Проте узагальнення ознак, що є спільними для більшості визначень дозволило нам встановити такі принципово важливі властивості ФР, як їхня природа (визначається рухом та акумуляцією грошових коштів в процесі економічної діяльності), форми (фондова і нефондова) та характер існування (цільовий), джерела формування (централізовані і децентралізовані), економічні суб'єкти, що є розпорядниками (у даному випадку – бюджетні установи та організації).

На підставі аналізу еволюції поняття «фінансові ресурси», стає очевидним його поступове розширення та ускладнення за рахунок охоплення, включення нових різновидів процесів та явищ, пов'язаних із розвитком фінансово-кредитних відносин у сучасній економіці. Вочевидь, накопичуючи результати науково-практичних досліджень, термін «фінансові ресурси» треба переглядати.

Застосування таких характеристик, як «об'єкти», «суб'єкти», «цілі» та «джерела» дозволило сформулювати визначення «фінансових ресурсів» бюджетних установ, із врахуванням специфіки їх діяльності.

Отримані результати дозволяють сформулювати напрями подальших розвідок досліджень: по-перше, застосування категорії «фінансові ресурси» для вдосконалення методів аналізу фінансової діяльності бюджетних установ; по-друге, визначення переліку питань щодо особливостей обліку фінансових ресурсів, як елемента підвищення ефективності системи фінансового нагляду та контролю у бюджетній сфері.

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 №2456-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. №87 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0398-99>
3. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємств / О. М. Бандурка, М. Я. Коробов. — К.: Либідь. — 1998. — 312 с.

4. Белоліпецький В. Г. Финансовые ресурсы и их превращенные формы / В. Г. Белоліпецький, И. П. Мерзляков // Аудитор. — 1998. — №5. — С.51-55
5. Болдирев Р. В. Етимологічний словник української мови (у 7 т.) / Уклад.: Р. В. Болдирев та ін. — К.: Наук. думка, 2006 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.inmo.org.ua/library.html>
6. Василик О. Д. Теорія фінансів / О. Д. Василик. — К.: В-во НІОС, 2000. — 416 с.
7. Воробйов Ю. М. Теоретичні основи фінансового капіталу підприємств / Ю. М. Воробйов // Фінанси України. — 2001. — №7. — С. 62-69.
8. Глущенко В. В. Сучасні питання фінансового забезпечення підприємств сільського господарства / В. В. Глущенко, В. С. Лобас. — Харків: ФО Лібуркіна Л.М. — 2005. — 82 с.
9. Економічна енциклопедія (Т.2, 3) / Укл. С. В. Мочерний. — К.: Видавничий центр «Академія», Тернопіль: ТАНГ, 2001-2002. — 848 с.; 952 с.
10. Єрмошкіна О. В. Фінансові відносини, ресурси, потоки: трансформація теоретичних підходів / О.В. Єрмошкіна // // Економічний вісник Донбасу. — 2008. — №4. — С. 69-73.
11. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. — Львів: В-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2005. — 714 с.
12. Зятковський І. В. Теоретичні засади фінансів підприємств / І. В. Зятковський // Фінанси України. — 2000. — № 4. — С. 17-26.
13. Иваненко В. В. Управление эффективностью использования ресурсов производства / В. В. Иваненко. — Харьков: ХНЭУ, 2005. — 367 с.
14. Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія / Л. А. Лахтіонова. — К.: КНЕУ. — 2001. — 387 с.
15. Меренкова Л. О. Сучасні підходи щодо визначення сутності фінансових ресурсів підприємства в ринковій економіці / Л. О. Меренкова // Вісник економіки транспорту і промисловості. — 2010. — №29. — С. 344-347.
16. Мочерний С. В. Економічний енциклопедичний словник. — Т.2 / С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко, С. І. Юрій.. — Львів: Світ, 2006. — 568 с.
17. Опарін В. М. Фінанси (загальна теорія) / В. М. Опарін. - К.: КНЕУ, 2002. - 240 с.
18. Опарін В. М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти): Монографія/ В. М. Опарін. — К.: КНЕУ, 2006. — 240 с.
19. Павлюк К. В. Фінансові ресурси держави / К. В. Павлюк. — К.: НІОС, 1998. — 175 с.
20. Писаренко Т. М. Теоретичні основи та особливості формування фінансових ресурсів в установах невиробничої сфери / Т. М. Писаренко. — Тернопіль: «Економічна думка», 1999. — 62 с.
21. Смоленюк Р.П. Управління формуванням і використанням фінансових ресурсів / Р.П. Смоленюк // Інноваційна економіка. — 2013. — №2. — С.260-265.
22. Стецюк П. А. Економічна сутність фінансових ресурсів / П. А. Стецюк // Фінанси України. — 2007. — № 1. — С. 129-144.
23. Федосов В. М. Фінанси / За ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. - К.: Знання, 2008. - 611 с.
24. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств. / О. С. Філімоненков. — К.: МАУП, 2004. — 328 с.
25. Хачатурян С. В. Сутність фінансових ресурсів та їх класифікація / С.В. Хачатурян // Фінанси України. — 2003. — № 4. — С. 77-81.
26. Хотомлянський О. Л. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємств / О. Л. Хотомлянський, І. О. Сіненко // Актуальні проблеми економіки. — 2007. — № 2. — С. 145-151.
27. Say J.-B. A Treatise on Political Economy [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.econlib.org/library/Say/sayT0.html>

**CONCEPTUAL BASICS OF ORIGIN AND FORMATION OF BUDGETARY
INSTITUTION'S FUNDS****G. Rak**

*Ivan Franko National University of Lviv
av. Svobody, 18. UA-79008 Lviv, Ukraine
E-mail: gallina.rak@gmail.com*

The article deals with the origin and evolution of "financial resources" in the context of the of the financial economics development. The main approaches to the interpretation of the nature and characteristics of financial resources, including objects, subjects, forms, sources and purposes of their formation. Based on summarizing the results of theoretical studies proposed definition of "financial resources of budgetary institutions".

Keywords: financial resources, funds, cash flow, budgetary institution.

**КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ И ФОРМИРОВАНИЯ
ФИНАНСОВЫХ РЕСУРСОВ БЮДЖЕТНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ****Г. Рак**

*Львовский национальный университет имени Ивана Франка
79008 г. Львов, пр. Свободы, 18
E-mail: gallina.rak@gmail.com*

В статье рассмотрены вопросы происхождения и эволюции понятия «финансовые ресурсы» в контексте развития системы финансово-экономических отношений. Рассмотрены основные подходы к трактовке сущности и признаков финансовых ресурсов, в частности, объектов, субъектов, форм, источников и целей их формирования. На основе обобщения результатов теоретических исследований предложено определение термина «финансовые ресурсы бюджетных учреждений».

Ключевые слова: финансовые ресурсы, денежные средства, фонды, денежный поток, бюджетное учреждение.